

POWIATOWY URZĄD PRACY w MRĄGOWIE

RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE MRĄGOWSKIM
w 2013r.

Mrągowo, marzec 2014r.

SPIS TREŚCI

	Strona
I. WSTĘP.	3
II. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW) W POWIECIE MRĄGOWSKIM.	
2.1. Struktura bezrobocia według grup zawodów	7
2.2. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie	9
2.3. Napływ bezrobotnych według zawodów	10
2.4. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy	12
III. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW) W POWIECIE MRĄGOWSKIM.	
3.1. Napływ ofert pracy według zawodów	14
3.2. Napływ ofert pracy w układzie branżowym	15
IV. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH W RÓWNOWADZE I NADWYŻKACH.	
4.1. Zawody deficytowe	16
4.2. Zawody w równowadze	18
4.3. Zawody nadwyżkowe	20
V. Wnioski.	21

I. Wstęp

Zmiany w gospodarce oraz zwiększająca się elastyczność rynku pracy oznaczają, że pracownicy będą musieli częściej zmieniać nie tylko pracę, ale i zawód.

W związku z tym urząd powinien dysponować dokładnymi informacjami o sytuacji, która występuje na lokalnym, regionalnym i krajowym rynku pracy. W tym celu konieczne jest prowadzenie prawidłowej polityki rynku pracy poprzez niezbędne analizy, między innymi „monitorowanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych.”.

Monitorowanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy, oraz formułowania ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych zapewniających większą efektywność oraz kształcenia zawodowego w celu określenia kierunków i zmian zachodzących w strukturze zawodowo - kwalifikacyjnej.

Dla pełniejszego określenia sytuacji na lokalnym rynku pracy, konieczne jest ustalenie struktury zawodowej bezrobotnych w odniesieniu do ofert pracodawców poszukujących pracowników, poprzez analizy rynku pracy. Dane te pozyskiwane są w wyniku monitorowania zawodów deficytowych i nadwyżkowych w okresach półrocznych i rocznych.

Podstawowym źródłem informacji o liczbie bezrobotnych i ofertach pracy są dane statystyczne zawarte w Załączniku nr 2 („Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy”) i 3 („Bezrobotni oraz oferty pracy wg zawodów i specjalności”) do sprawozdania MP i PS – 01 o rynku pracy, uwzględniając rok 2013.

Używane w tekście nazwy i symbole zawodów zgodne są z „**Klasyfikacją zawodów i specjalności**” wprowadzoną Rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 kwietnia 2010 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 82, p. 537). Zastosowane w opracowaniu określenia: zawód, zawody i specjalności, grupa zawodów wynika z nazewnictwa występującego w „**Klasyfikacji zawodów i specjalności**”.

Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów na podstawie podobieństwa kwalifikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu z uwzględnieniem obydwu aspektów kwalifikacji, tj. ich poziomu i specjalizacji. Wymienione kryteria posłużyły grupowaniu poszczególnych zawodów i specjalności w grupy elementarne, a te z kolei w bardziej zagregowane grupy wielkie. W efekcie struktura klasyfikacji obejmuje:

- 11 grup wielkich – kod jednocyfrowy,
- 1 333 zawody i specjalności tworzących grupy elementarne – kod sześciocyfrowy.

Dane wynikowe z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych określone są za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu). Celem właściwej interpretacji danych należy przytoczyć podstawowe definicje używanych pojęć:

- **zawód nadwyżkowy** to zawód, na który jest niższe zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, występuje zatem przewaga bezrobotnych nad ofertami pracy;
- **zawód zrównoważony**, to zawód, w którym liczba ofert pracy pokrywa się z liczbą bezrobotnych, występuje zatem równowaga na rynku pracy;
- **zawód deficytowy**, to zawód, na który jest wyższe zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy, występuje zatem przewaga ofert pracy nad bezrobotnymi.

Mierniki stosowane do monitoringu:

1) Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w zawodzie k

$(\bar{N}_I^k)$

$$\bar{N}_I^k = \bar{B}_I^k - \bar{O}_I^k \quad (1)$$

gdzie:

$\bar{B}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w I-półroczu danego roku,

$\bar{O}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w I-półroczu danego roku,

przy czym wielkości te są obliczane według wzorów:

$$\bar{B}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^6 B_i^k}{6} \quad (2)$$

$$\bar{O}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^6 O_i^k}{6} \quad (3)$$

gdzie:

B_i^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w i-tym miesiącu w zawodzie k

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i-tym miesiącu w zawodzie k

2) **Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k** ($W_{n,I}^k$)

$$W_{n,I}^k = \frac{\overline{O}_I^k}{\overline{B}_I^k} \quad (4)$$

gdzie:

$\overline{O}_I^k$, $\overline{B}_I^k$ są określone wzorami (2) i (3)

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,I}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,I}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

3) **Wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie k** ($W_{s,I}^k$)

$$W_{s,I}^k = \frac{\overline{PO}_I^k}{\overline{PB}_I^k} \quad (5)$$

gdzie:

$\overline{PO}_I^k$ - średnia miesięczna liczba ofert pracy w zawodzie k w I-półroczu, będąca w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, obliczana według wzoru:

$$\overline{PO}_I^k = \frac{PO_{t-1}^k + O_I^k}{6} \quad (6)$$

przy czym

PO_{t-1}^k - liczba ofert pracy w zawodzie k, będąca do dyspozycji powiatowego urzędu pracy w końcu poprzedniego roku (t-1)

O_I^k - liczba ofert pracy w zawodzie k , zgłoszona do powiatowego urzędu pracy w I-półroczu danego roku

oraz

$\overline{PB}_I^k$ - średni miesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w zawodzie k w I-półroczu obliczany metodą uproszczoną według wzoru:

$$\overline{PB}_I^k = \frac{PB_{t-1}^k + PB_I^k}{2} \quad (7)$$

przy czym:

PB_{t-1}^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu poprzedniego roku

PB_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu I-półrocza danego roku.

4) **Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w zawodzie k** ($W_{d,I}^k$)

$$W_{d,I}^k = \frac{B_{d,I}^k}{B_I^k} \cdot 100\% \quad (8)$$

gdzie:

$B_{d,I}^k$ - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k , pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, według stanu w końcu I-półrocza danego roku,

B_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k według stanu w końcu I-półrocza danego roku.

II. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW) W POWIECIE MRĄGOWSKIM.

2.1. Struktura bezrobocia według zawodów.

W powiecie mrągowskim w 2013 r. odnotowano spadek liczby bezrobotnych w stosunku do analogicznego okresu roku 2012 o 135 osób, tj. 3,1%. Na koniec grudnia 2013r. w ewidencji było zarejestrowanych 4 258 osób, podczas gdy na koniec 2012 było 4 393 osób.

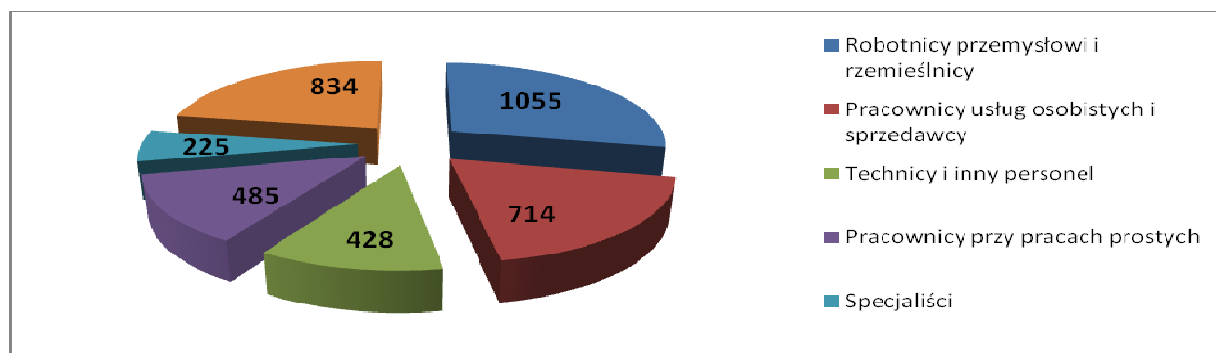
Tabela nr 1. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych w II półroczu 2012 roku. i w II półroczu 2013r. w powiecie mrągowskim.

Grupy zawodowe	Liczba bezrobotnych wg stanu w końcu II półrocza :		Wzrost / spadek (-)	
	2012	2013	w osobach	w %
Ogółem	4393	4258	-135	-3,07
z tego:	X	X	X	X
Siłły zbrojne	8	5	-3	-37,50
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	10	18	8	80,00
Specjaliści	230	225	-5	-2,17
Technicy i inny personel	170	428	258	151,76
Pracownicy biurowi	151	173	22	14,57
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	781	714	-67	-8,58
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	197	191	-6	-3,05
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1073	1055	-18	-1,68
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	118	130	12	10,17
Pracownicy przy pracach prostych	495	485	-10	-2,02
Bez zawodu	860	834	-26	-3,02

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Załącznika 3 do Sprawozdania MPiPS-01.

Najliczniej reprezentowane grupy zawodowe w ogólnej liczbie bezrobotnych w 2013r. przedstawia wykres 1.

Wykres nr 1. Dominujące grupy zawodowe.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Załącznika 3 do Sprawozdania MPiPS-01.

Tabela nr 2. Ranking 30 zawodów o największej liczbie bezrobotnych w powiecie mrągowskim – w 2013r.

Lp	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym				
			kobiety	Absolwenci		Powyżej 12-mcy	
				razem	kobiety	razem	kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Bez zawodu	834	407	74	31	71	43
2.	Sprzedawca	277	244	5	4	92	82
3.	Szwaczka	134	132	1	1	39	39
4.	Robotnik budowlany	133	0	0	0	39	0
5.	Kucharz	125	96	5	2	18	14
6.	Krawiec	74	73	1	1	19	19
7.	Stolarz	73	3	2	0	17	3
8.	Robotnik gospodarczy	69	17	0	0	26	6
9.	Ślusarz	65	0	0	0	12	0
10.	Murarz	64	0	0	0	20	0
11.	Kelner	56	46	0	0	11	6
12.	Kucharz małej gastronomii	53	33	11	7	13	11
13.	Piekarz	52	1	3	0	7	0
14.	Technik mechanik	51	0	4	0	8	0
15.	Sprzątaczką biurowa	51	51	0	0	21	21
16.	Technik rolnik	50	37	1	0	9	7
17.	Pomoc kuchenna	50	47	1	1	10	9
18.	Technik ekonomista	44	38	3	2	14	13
19.	Tokarz w metalu	43	1	0	0	13	0
20.	Magazynier	42	5	0	0	5	0
21.	Pozostali mechanicy maszyn i	39	0	0	0	6	0

	urzędzeń rolniczych i przemysłowych						
22.	Rolnik	37	16	2	1	5	1
23.	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	36	0	1	0	10	0
24.	Palacz pieców zwykłych	35	1	0	0	11	1
25.	Pokojowa	32	32	0	0	9	9
26.	Pedagog	31	25	5	4	5	4
27.	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	31	13	0	0	12	6
28.	Rolnik upraw mieszanych	30	15	2	2	5	1
29.	Mechanik pojazdów samochodowych	30	0	3	0	2	0
30.	Kierowca samochodu ciężarowego	30	0	2	0	12	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Załącznika 3 do Sprawozdania MPiPS-01.

2.2. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie.

Tabela nr 3. Informacja o zawodach generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie mrągowskim – rok 2013.

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1	2	3	4
1	„3240”	Technicy weterynarii	1
2	„1412”	Kierownicy w gastronomii	1
3	„2221”	Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji.	1
4	„2151”	Inżynierowie elektrycy	1
5	„2152”	Inżynierowie elektronicy	1
6	„7122”	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	1
7	„4415”	Pracownicy działów kadr	1
8	„3312”	Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	1
9	„7536”	Obuwnicy i pokrewni	1
10	„8344”	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	1
11	„8211”	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	1
12	„8212”	Monterzy sprzętu elektrycznego	1
13	„8213”	Monterzy sprzętu elektronicznego	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Załącznika 3 do Sprawozdania MPiPS-01.

Pozostawanie przez osoby długotrwałe bezrobotne we wskazanych grupach zawodowych ma najczęściej związek z niedostosowaniem kwalifikacji w zakresie umiejętności zawodowych i poziomu wykształcenia, które spowodowane są ciągłymi

zmianami na rynku pracy. Przykładem tego są zawody, np. sprzedawca (obsługa kasy fiskalnej, obsługa komputera, wykształcenie handlowe bądź średnie), szwaczka (umiejętność szycia, obsługa różnych maszyn krawieckich), kucharz (wykształcenie średnie gastronomiczne), technik ekonomista, technik prac biurowych (brak doświadczenia) oraz technik mechanik, technik rolnik, ślusarz, stolarz, technik elektryk (utrata lub brak specjalistycznych uprawnień do wykonywania pracy w zawodzie).

Osoby niepracujące od ponad roku, z powodu braku styczności z zawodem, obniżają swoją zdolność do wykonywania dotychczasowej pracy. Tracą dotychczas wypracowane nawyki, przez co jest im zdecydowanie trudniej sprostać oczekiwaniom pracodawcy i konkurować z innymi osobami o podobnych kwalifikacjach na rynku pracy. Gdy trudno jest uzyskać pracę, rozpoczyna się stan zniechęcenia, która objawia się biernością lub jałowością wysiłków. Powodem do zniechęcenia poszukiwania pracy jest mała ilość ofert lub ich brak, nieatrakcyjne warunki pracy ofertowane przez pracodawcę (np. minimalne wynagrodzenie, konieczność zmiany miejsca zamieszkania, konieczność dojazdów, umowa o dzieło). Osoby, które przestają szukać pracy, tracą wiarę w siebie, a im dłużej są bez pracy, tym trudniej potem do niej wrócić.

Kolejną, dość istotną barierą dla osób bezrobotnych w podjęciu zatrudnienia są ograniczenia zdrowotne, które w istotny sposób obniżają lub uniemożliwiają możliwość wykonywania pracy w dotychczasowym zawodzie.

Podsumowując, częstą przyczyną długotrwałego bezrobocia jest dezaktualizacja kwalifikacji i brak aktywnej postawy ze strony bezrobotnych do podwyższania swoich kwalifikacji i poziomu wykształcenia.

W dalszym ciągu, mimo różnorodności form kształcenia, osoby długotrwale bezrobotne przejawiają niechęć do podejmowania działań w kierunku zdobycia, uzupełnienia swoich kwalifikacji lub wykształcenia.

2.3. Napływ bezrobotnych według zawodów.

Tabela nr 4. Napływ bezrobotnych wg zawodów w powiecie mławowskim – w 2013r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	W tym			
			Ogółem	Kobiety	Absolwenci	
					Razem	Kobiety
1	2	3	4	5	6	7
1.	„000000	Bez zawodu	1354	568	185	87
2.	„522301	Sprzedawca*	355	307	24	22
3.	931301	Robotnik budowlany	180	0	0	0

4.	512001	Kucharz*	166	114	9	4
5.	753303	Szwaczka	159	157	0	0
6.	722204	Ślusarz*	106	0	1	0
7.	752205	Stolarz*	96	0	5	0
8.	751204	Piekarz*	94	1	4	0
9.	513101	Kelner*	93	71	2	2
10.	711202	Murarz*	88	0	0	0
11.	311504	Technik mechanik*	83	0	5	0
12.	753105	Krawiec*	79	77	7	6
13.	515303	Robotnik gospodarczy	75	16	0	0
14.	941201	Pomoc kuchenna	68	62	4	3
15.	314207	Technik rolnik*	65	46	1	0
16.	512002	Kucharz małej gastronomii*	63	30	15	9
17.	432103	Magazynier	61	9	3	0
18.	"723103	Mechanik pojazdów samochodowych*	59	0	8	0
19.	723390	Pozostali mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	59	0	0	0
20.	331403	Technik ekonomista*	58	50	8	6
21.	422402	Technik hotelarstwa*	56	47	9	7
22.	722314	Tokarz w metalu	55	1	0	0
23.	235107	Pedagog	54	41	12	9
24.	911207	Sprzątaczką biurową	53	53	0	0
25.	"723190	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	46	0	2	0
26.	613003	Rolnik*	45	17	2	1
27.	611403	Rolnik upraw mieszanych	42	17	3	3
28.	911203	Pokojowa	42	42	0	0
29.	311924	Technik technologii odzieży*	41	41	1	1
30.	752208	Stolarz meblowy	40	1	1	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Załącznika 3 do Sprawozdania MPiPS-01.

W okresie od stycznia do końca grudnia 2013 roku w powiecie mragowskim zarejestrowało się 6 116 osób.

W strukturze bezrobotnych nadal duży udział mają osoby bez kwalifikacji. Stanowią one 31,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

2.4. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy.

Tabela nr 5. Struktura bezrobotnych i ofert pracy według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy.

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w 2013	Bezrobotni stan w końcu 2013	Oferty pracy zgłoszone w 2013
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	14,0494	14,8521	23,3094
Przetwórstwo przemysłowe	13,3755	13,7891	8,6014
Budownictwo	13,3551	11,7208	8,4701
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	11,1701	12,5826	16,8746
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4,4925	5,8891	17,3342
Pozostała działalność usługowa	4,1862	4,6251	4,8588
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3,7574	4,0793	1,5758
Transport i gospodarka magazynowa	3,2469	3,0451	3,2173
Edukacja	1,6949	1,264	4,0709
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1,6949	2,0396	1,9698

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Załącznika 3 do Sprawozdania MPiPS-01.

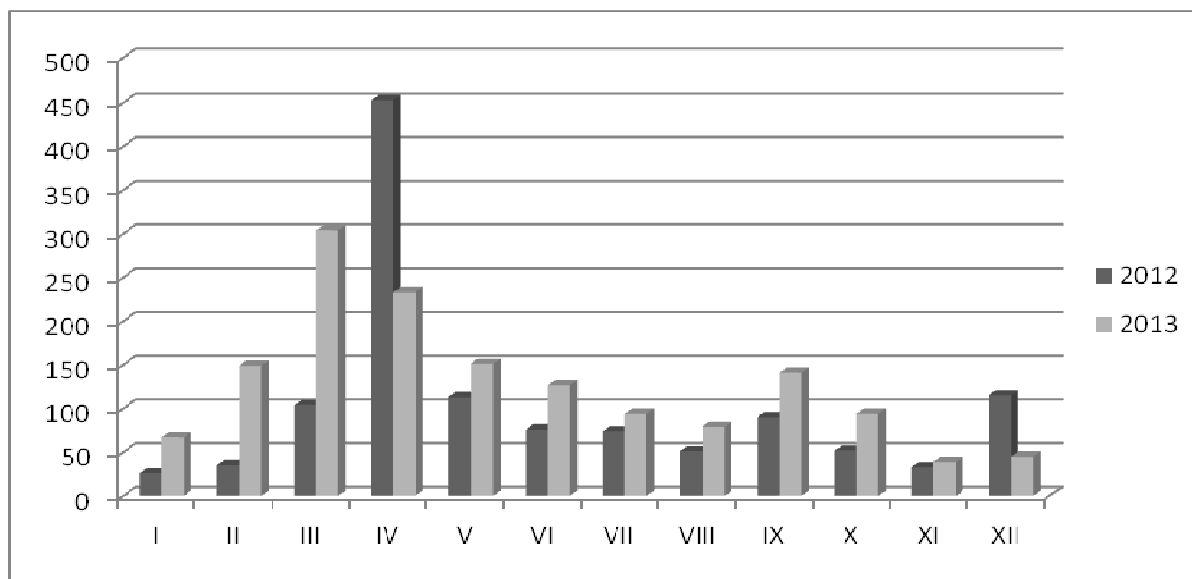
Dane z Tabeli nr 5 wskazują, że ostatnim miejscem pracy osób rejestrujących się w 2013r. jest działalność związana z handlem hurtowym i detalicznym, przetwórstwem przemysłowym oraz budownictwem.

Bezrobotni według sekcji PKD odzwierciedlają charakterystykę lokalnego rynku pracy.

III. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW) W POWIECIE MRĄGOWSKIM.

W 2013r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Mrągowie wpłynęło 1 523 oferty pracy. Odnotowano wzrost liczby ofert pracy w stosunku do roku poprzedniego o 301 ofert.

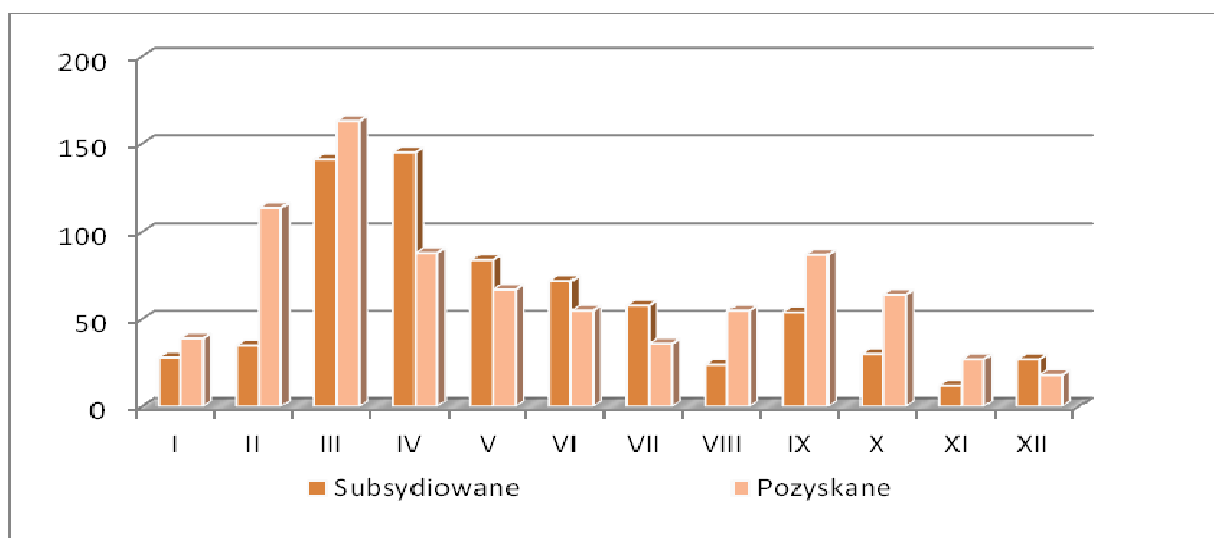
Wykres nr 2 . Oferty pracy zgłoszone w 2012 i 2013 roku.

Źródło: Opracowanie własne

Obserwując napływ ofert pracy w okresach półrocznych zauważamy tendencję wzrostową w okresie styczeń 2013 - kwiecień 2013 a w okresie maj 2013 – grudzień 2013 tendencję spadkową. Wyjątek stanowił przełom września i października 2013r. r. gdyż w tym okresie zgłoszono 54 miejsca pracy do nowo otwieranego super marketu InterMarche. Pierwsze półrocze 2013r. charakteryzuje się większym napływem ofert ze względu na rozpoczynające się prace sezonowe w budownictwie i turystyce oraz uruchomieniem programów aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych finansowanych z Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wykres nr 3 . Struktura ofert pracy w 2013 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Załącznika 3 do Sprawozdania MPiPS-01.

W 2013r. 46,6% ofert pracy dotyczyło zatrudnienia subsydiowanego a 53,4% stanowiły oferty pracy od pracodawców, którzy nie korzystali ze wsparcia środkami urzędu pracy. 1061 będących w dyspozycji (69,7%) ofert pracy to oferty zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z czego tylko 248 (16,3%) było miejscami pracy subsydiowanej, czyli dofinansowanej ze środków publicznych. Miejsca aktywizacji zawodowej (staż, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace społecznie-użyteczne) stanowiły 30,3% ogółu.

3.1. Napływ ofert pracy według zawodów.

Tabela nr 6. oferty pracy według zawodów w powiecie mrągowskim – w 2013r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2013r.
Ogółem		x	1 523
1.	515303	Robotnik gospodarczy	240
2.	522301	Sprzedawca*	110
3.	512001	Kucharz*	80
4.	941201	Pomoc kuchenna	78
5.	513101	Kelner	64
6.	931301	Robotnik budowlany	52
7.	522304	Sprzedawca w branży spożywczej	46
8.	411004	Technik prac biurowych	40
9.	911203	Pokojowa	34
10.	753303	Szwaczka	31
11.	422602	Recepcjonista	27
12.	334306	Technik administracji	25
13.	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	24
14.	711202	Murarz	22
15.	514202	Kosmetyczka	16
16.	332203	Przedstawiciel handlowy	15
17.	513202	Barman	15
18.	962990	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	14
19.	432103	Magazynier	13
20.	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	13
21.	832203	Kierowca samochodu osobowego	12
22.	911290	Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	12
23.	514101	Fryzjer	11
24.	751204	Piekarz	11
25.	911207	Sprzątaczką biurowa	11
26.	711601	Brukarz	9
27.	932909	Pomocnik mleczarski	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Załącznika 3 do Sprawozdania MPiPS-01.

Analiza według poszukiwanych kwalifikacji zawodowych wskazuje, że największe zapotrzebowanie pracodawców dotyczy pracowników w zawodach:

- pracownik gospodarczy - 240 ofert pracy
- sprzedawca, sprzedawca w branży spożywczej - 156 ofert pracy
- kucharz, pomoc kuchenna - 158 ofert pracy
- kelner, barman - 79 ofert pracy
- technik prac biurowych, technik administracji, pozostali pracownicy obsługi biurowej - 89 ofert pracy.

3.2. Napływ ofert pracy w układzie branżowym.

Tabela nr7. Napływ ofert pracy według sekcji PKD.

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w 2013	Oferty pracy zgłoszone w 2013
Ogółem	4 897	1 523
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	688	355
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	220	264
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	547	257
Przetwórstwo przemysłowe	655	131
Budownictwo	654	129
Pozostała działalność usługowa	205	74
Edukacja	83	62
Transport i gospodarka magazynowa	159	49
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	62	47
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	41	38
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	83	30
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	184	24
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	74	21
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	57	19
Informacja i komunikacja	11	9
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	33	5
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	27	3
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	10	3
Górnictwo i wydobywanie	20	2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	8	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Załącznika 3 do Sprawozdania MPiPS-01.

Według sekcji PKD (Polskiej Klasyfikacji Działalności) najwięcej ofert pracy zgłoszonych zostało w następujących sekcjach:

- handel hurtowy, detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle - 355 oferty,
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne - 264 ofert (prace subsydiowane),
- działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – 257 ofert.

Struktura ta odzwierciedla branżową specyfikę lokalnego rynku pracy.

IV. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH, W RÓWNOWADZE I NADWYŻKACH.

4.1. Zawody deficytowe.

Tabela nr 8. Informacja o zawodach deficytowych w powiecie mławskim – rok 2013.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2013 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2013 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2013 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	2	3	4	5	6	7
1	"522304"	Sprzedawca w branży spożywczej	3,8333	0,1667	-3,6667	23
2	"343402"	Szef kuchni (kuchmistrz)	0,6667	0,0833	-0,5833	8
3	"531202"	Asystent nauczyciela przedszkola	0,4167	0,0833	-0,3333	5
4	"723308"	Mechanik maszyn rolniczych	0,6667	0,1667	-0,5	4
5	"833202"	Kierowca ciągnika siodłowego	0,3333	0,0833	-0,25	4
6	"233012"	Nauczyciel języka polskiego	0,5833	0,1667	-0,4167	3,5
7	"515303"	Robotnik gospodarczy	20	6,25	-13,75	3,2
8	"228502"	Logopeda	0,25	0,0833	-0,1667	3
9	"242307"	Specjalista do spraw kadr	0,5	0,1667	-0,3333	3
10	"332203"	Przedstawiciel handlowy	1,25	0,4167	-0,8333	3
11	"835004"	Marynarz w żegludze śródlądowej	0,5	0,1667	-0,3333	3
12	"932901"	Konserwator części	0,25	0,0833	-0,1667	3
13	"514202"	Kosmetyczka	1,3333	0,5	-0,8333	2,6667
14	"811104"	Operator koparki	0,4167	0,1667	-0,25	2,5
15	"832202"	Kierowca samochodu dostawczego	0,5833	0,25	-0,3333	2,3333
16	"221101"	Lekarz	0,1667	0,0833	-0,0833	2

17	"341202"	Opiekun osoby starszej*	0,1667	0,0833	-0,0833	2
18	"431101"	Asystent do spraw księgowości	0,1667	0,0833	-0,0833	2
19	"723104"	Mechanik samochodów ciężarowych	0,4167	0,25	-0,1667	1,6667
20	"412001"	Sekretarka	0,6667	0,4167	-0,25	1,6
21	"325907"	Terapeuta zajęciowy*	0,25	0,1667	-0,0833	1,5
22	"422603"	Rejestratorka medyczna	0,25	0,1667	-0,0833	1,5
23	"711601"	Brukarz	0,75	0,5	-0,25	1,5
24	"811105"	Operator koparko - ładowarki	0,25	0,1667	-0,0833	1,5
25	"962906"	Woźny	0,5833	0,4167	-0,1667	1,4
26	"334306"	Technik administracji*	2,0833	1,5	-0,5833	1,3889
27	"712202"	Glazurnik	0,3333	0,25	-0,0833	1,3333
28	"712502"	Szklarz	0,3333	0,25	-0,0833	1,3333
29	"422602"	Recepcjonista	2,25	1,75	-0,5	1,2857
30	"411004"	Technik prac biurowych*	3,3333	2,75	-0,5833	1,2121
31	"941201"	Pomoc kuchenna	6,5	5,6667	-0,8333	1,1471

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Załącznika 3 do Sprawozdania MPiPS-01.

W 2013 roku, podobnie jak w analogicznym okresie 2012 roku, zawodami o najwyższym poziomie deficytu podaży siły roboczej, były takie zawody jak: kierowca ciągnika siodłowego, robotnik gospodarczy, przedstawiciel handlowy, kosmetyczka, operator koparki, kierowca samochodu dostawczego, rejestratorka medyczna, operator koparko-ładowarki, technik administracji, szklarz, recepcjonista i pomoc kuchenna.

Analizując zawody deficytowe, należy zauważyć, że większość z nich to zawody przypisane pracom sezonowym: recepcjonista, szef kuchni, pomoc kuchenna; lub oferty subsydiowane w ramach staży, prac interwencyjnych lub refundacji: sprzedawca w branży spożywczej, asystent nauczyciela przedszkola, robotnik gospodarczy, rejestratorka medyczna, technik administracji, technik prac biurowych, sekretarka.

Mimo wyżej wymienionych tendencji, w roku 2013 odnotowano na lokalnym rynku pracy deficyt w następujących zawodach:

- 2 grupa „Specjaliści” - nauczyciel języka polskiego, specjalista do spraw kadr, lekarz;
- 3 grupa „Technicy i inny średni personel” - szef kuchni, przedstawiciel handlowy, opiekun osoby starszej, terapeuta zajęciowy, technik administracji;
- 4 grupa „Pracownicy biurowi” - asystent do spraw księgowości, sekretarka, rejestratorka medyczna, recepcjonista, technik prac biurowych;
- 5 grupa „Pracownicy usług i sprzedawcy” – asystent nauczyciela przedszkola, robotnik gospodarczy, kosmetyczka,

- 7 grupa „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” – mechanik maszyn rolniczych, mechanik samochodów ciężarowych, brukarz, glazurnik, szklarz,
- 8 grupa „Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń” - kierowca ciągnika siodłowego, marynarz w żegludze śródlądowej, kierowca samochodu dostawczego, operator koparkoładowarki;

4.2. Zawody w równowadze.

Tabela 9. Informacja o zawodach w równowadze w powiecie mrągowskim – rok 2013

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu
1	2	3
1	„242222”	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych
2	„243106”	Specjalista do spraw marketingu i handlu
3	„311924”	Technik technologii odzieży
4	„331301”	Księgowy
5	„343403”	Technik organizacji usług gastronomicznych
6	„351203”	Technik informatyk
7	„422402”	Technik hotelarstwa
9	„513202”	Barman
10	„514101”	Fryzjer
11	„522305”	Technik handlowiec
12	„611306”	Ogrodnik terenów zieleni
13	„611403”	Rolnik upraw mieszanych
14	„621002”	Robotnik leśny
15	„711503”	Stolarz budowlany
16	„711504”	Szkućnik
17	„712101”	Dekarz
18	„712604”	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych
19	„723103”	Mechanik pojazdów samochodowych
20	„723105”	Mechanik samochodów osobowych
21	„741101”	Elektromonter instalacji elektrycznych
22	„751105”	Rzeźnik - wędliniarz
23	„751201”	Cukiernik
24	„751204”	Piekarz
25	„752208”	Stolarz meblowy
26	„752305”	Pilarz
27	„753402”	Tapicer
28	„832203”	Kierowca samochodu osobowego
29	„833203”	Kierowca samochodu ciężarowego
30	„834101”	Kierowca ciągnika rolniczego
31	„911203”	Pokojowa
32	„911207”	Sprzątaczką biurową
33	„932911”	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym
34	„961302”	Robotnik placowy
35	„962902”	Dozorca

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Załącznika 3 do Sprawozdania MPIPS-01.

Wśród zawodów zrównoważonych odnotowano te, w których urząd nie miał trudności z realizacją ofert pracy w 2013 roku. Ma to związek z ilością ofert pracy w tych zawodach, jak również ilością osób posiadających wskazane kwalifikacje.

W 2013 wśród zawodów zrównoważonych najbardziej dominowały zawody z grupy: „7 - Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” - stolarz budowlany, szkutnik, dekarz, monter instalacji i urządzeń sanitarnych, mechanik pojazdów samochodowych, mechanik samochodów osobowych, elektromonter instalacji elektrycznych, rzeźnik-wędliniarz, cukiernik, piekarz, stolarz meblowy, pilarz, tapicer; grupy „8 - Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń” kierowca samochodu osobowego, kierowca samochodu ciężarowego; oraz grupy „9 - Pracownicy przy pracach prostych” pokojowa, sprzątaczką biurowa, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, robotnik placowy, dozorca.

W mniejszej ilości, ale również odnotowano równowagę spośród zawodów z grupy „6 - Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” - ogrodnik terenów zieleni, rolnik upraw mieszanych, robotnik leśny oraz grupy „5 - Pracownicy usług i sprzedawcy” barman, fryzjer, technik handlowiec i grupy „3 - Technicy i inny średni personel” technik technologii odzieży, księgowy, technik organizacji usług gastronomicznych, technik informatyk.

Przykłady zawodów odzwierciedlają charakterystykę lokalnego rynku pracy (sezonowość, turystyka i hotelarstwo, usługi, rolnictwo, ogrodnictwo i leśnictwo, itp.).

W roku 2013 odnotowaliśmy najwięcej ofert dla: robotnik gospodarczy (240 ofert pracy), sprzedawca (110 ofert pracy), kucharz (80 ofert pracy), kelner (64 ofert pracy), robotnik budowlany (52 oferty pracy), sprzedawca w branży spożywczej (46 ofert pracy - m.in. do sklepu InterMarche), technik prac biurowych (40 ofert pracy), pokojowa (34 oferty pracy), szwaczka (31 oferty pracy), recepcjonista (27 ofert pracy), technik administracji (25 oferty pracy), murarz (22 oferty pracy), kosmetyczka (16 ofert pracy), przedstawiciel handlowy (15 ofert pracy), barman (15 ofert pracy) i wiele innych (Tabela nr 6).

W wyżej wymienionych zawodach urząd pracy nie miał trudności z realizacją ofert, z powodu dużej ilości osób mogących podjąć zatrudnienie w związku z posiadaniem doświadczeniem zawodowym. Osób w wymienionych zawodach oraz z motywacją do podjęcia pracy nie brakowało. Nie było trudności ze znalezieniem osób kwalifikujących się do prac prostych i pomocniczych, np. sprzątaczką biurowa, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, dozorca, pakowacz.

4.3. Zawody nadwyżkowe.

Tabela nr 10. Informacja o zawodach nadwyżkowych w powiecie mragowskim – rok 2013.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2013 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2013 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2013 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	2	3	4	5	6	7
1	"000000"	Bez zawodu	0	112,8333	112,8333	0
2	"522301"	Sprzedawca*	9,17	29,5833	20,4167	0,3099
3	"931301"	Robotnik budowlany	4,33	15	10,6667	0,2889
4	"512001"	Kucharz*	6,67	13,8333	7,1667	0,4819
5	"753303"	Szwaczka	2,58	13,25	10,6667	0,195
6	"722204"	Ślusarz*	0,25	8,8333	8,5833	0,0283
7	"752205"	Stolarz*	0,5	8	7,5	0,0625
8	"513101"	Kelner*	5,33	7,75	2,4167	0,6882
9	"711202"	Murarz*	1,83	7,3333	5,5	0,25
10	"311504"	Technik mechanik*	0,08	6,9167	6,8333	0,012
11	"753105"	Krawiec*	0,08	6,5833	6,5	0,0127
12	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	0,17	5,25	5,0833	0,0317
13	"432103"	Magazynier	1,08	5,0833	4	0,2131

Źródło: Źródło: Opracowanie własne na podstawie Załącznika 3 do Sprawozdania MPiPS-01.

Wśród zawodów nadwyżkowych odnotowano te, które w wyniku fluktuacji oraz sezonowości rokrocznie zasilają struktury osób bezrobotnych. Ma to również związek ze specyfiką lokalnego rynku pracy, a więc w znacznej mierze w kierunkach takich jak: handel hurtowy i detaliczny, działalność związana z zakwaterowaniem i usługi gastronomiczne, naprawa pojazdów samochodowych, budownictwo, przetwórstwo przemysłowe (wg. sekcji PKD).

W obrębie tych zawodów mimo ciągłego zapotrzebowania, odnotowuje się nadwyżkę lub tendencję długotrwałego pozostawania bez pracy (np. sprzedawca, robotnik budowlany, stolarz, murarz). Może to też świadczyć o ogromnej konkurencji wśród osób starających się o zatrudnienie, gdyż pomimo tak wielu ofert pracy nie wszystkim udaje się ją podjąć (sprzedawca, robotnik budowlany, murarz). Nadwyżka wśród zawodów np. ślusarz, stolarz, magazynier może wynikać z dezaktualizacji lub z niewystarczających umiejętności zawodowych lub specjalistycznych uprawnień, które w wyniku ich nie używania, tracą na swojej jakości. Kolejna zależność, która utrudnia dokonanie dogłębnej analizy w tym zakresie, to brak jednolitego nazewnictwa stanowiska pracy w ramach oferty pracy

z zawodem. Dotyczy to wielu zawodów, np. handlowiec, kucharz małej gastronomii, technik hotelarstwa, asystent do spraw księgowości. Przedstawiciele tych zawodów podejmują pracę najczęściej, jako: sprzedawca, kasjer handlowy, pomoc kuchenna, kucharz, kelner, barman, recepcjonista, pracownik administracyjny, technik prac biurowych, itp.

V. WNIOSKI

Analizując monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych należy zwrócić uwagę, iż nie do końca precyzyjnie określa on strukturę zawodów nadwyżkowych i deficytowych.

Wyniki przeprowadzonej analizy tylko w oparciu o statystykę urzędu pracy nie są w stanie określić rzeczywistej sytuacji na rynku pracy. Bardzo duże znaczenie ma tu również fakt, iż do urzędu pracy nie zgłaszane są przez pracodawców wszystkie wolne miejsca pracy, a wśród ofert pracy będących w dyspozycji urzędu pracy są również oferty subsydiowane i oferty stażu.

W oparciu o sporządzony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych, analizę struktury zawodowej osób bezrobotnych, napływu osób bezrobotnych oraz ofert pracy zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Mrągowie nasuwają się następujące spostrzeżenia:

- ❖ liczba bezrobotnych zarejestrowanych zmniejszyła się o 3,1% w stosunku do roku 2012;
- ❖ Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2013r. wynosiła 22,7%, w powiecie mrągowskim, przy średniej dla kraju 13,4% oraz dla województwa 21,7%;
- ❖ najliczniejszymi grupami bezrobotnych, podobnie jak w latach ubiegłych, były bezrobotni bez zawodu, sprzedawcy, szwaczki, kucharze, robotnicy budowlani;
- ❖ na koniec roku zmniejszył się udział kobiet w stosunku do roku ubiegłego, na koniec grudnia stanowiły 47,2% ogółu zarejestrowanych;
- ❖ najbardziej sfeminizowane zawody to m.in. sprzedawcy, szwaczki, a znaczny odsetek bezrobotnych kobiet, bo aż 12,3% do ogółu zarejestrowanych bezrobotnych nie posiada żadnego zawodu;
- ❖ wśród ogółu długotrwale bezrobotnych dominują kobiety (52,2%) a wśród nich: sprzedawcy, szwaczki oraz kucharze;
- ❖ pracodawcy najczęściej poszukiwali pracowników w zawodach: sprzedawca, robotnik gospodarczy, pracownik administracyjny, pomoc kuchenna, robotnik budowlany,

kucharz. Popyt na pracowników był znacznie wyższy niż liczba osób szukających zatrudnienia w tym zawodzie.

W ogólnym zestawieniu zawodów dominują zawody nadwyżkowe, które przewyższają liczbę zawodów deficytowych charakteryzujących się niedoborem zasobów ludzkich nad podażą pracy. Pracodawcy w powiecie mragowskim są coraz bardziej wymagający, swoim potencjalnym pracownikom stawiają wysokie wymagania co do kwalifikacji i umiejętności.

Mimo deficytu siły roboczej w znaczącej liczbie zawodów nie wszystkie oferty mogły być w pełni zrealizowane. Wynika to głównie z braku dopasowania wymogów zgłaszanych ofert do rzeczywistego poziomu i rodzaju kwalifikacji zawodowych posiadanych przez osoby bezrobotne. Część osób bezrobotnych posiada kwalifikacje zdezaktualizowane i nie odpowiadające nowoczesnym standardom pracy.

Pomimo wysokiego bezrobocia pracodawcy wciąż mają problemy ze znalezieniem odpowiednio wykwalifikowanych pracowników. Na rynku pracy istnieje niedopasowanie kwalifikacji bezrobotnych do zapotrzebowania pracodawców, prawie dwie trzecie bezskutecznie poszukujących pracy ma wykształcenie gimnazjalne i poniżej lub zawodowe. Najczęściej jednak brak aktywności zawodowej spowodowany jest niskimi kwalifikacjami lub wąską specjalnością.

Z liczby ogółem bezrobotnych 7,3% osób posiada orzeczenie o niepełnosprawności, wielu bezrobotnych ma przeciwwskazania do wykonywania zawodu.

Wobec powyższego zachodzi z jednej strony konieczność odpowiedniego doboru i dopasowania rodzaju i kierunków szkoleń czy kształcenia w szkołach w tych zawodach, na które istnieje zapotrzebowanie na rynku pracy, a z drugiej strony od osób posiadających zbyt niskie kwalifikacje, ale poszukujących zatrudnienia, dużej elastyczności edukacyjnej i mobilności zawodowej oraz działań aktywizujących ze strony instytucji rynku pracy.

**Zastępca Dyrektora
Powiatowego Urzędu Pracy
Lidia Posiadała**